

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΑ

A1.α.

1. Σ: τούτων δ' επικίνδυνός ἐστιν ἡ χρῆσις
2. Σ: χρῆσθαι αὐτῇ προσηκόντως
3. Α: μόνη ἡ τοῦ κρίνειν ἔχουσα τὴν ὀρθότητα καὶ ἡ τῷ λόγῳ χρωμένη καὶ ἡ τὸ ὅλον ἀγαθὸν θεωροῦσα, ἥτις ἐστὶ φιλοσοφία

A1.β. Το δι' ἧς (αναφορική αντωνυμία) αναφέρεται στο ἐπιστήμης. Το ταῦτα (δεικτική αντωνυμία) παραπέμπει στο τὰ ὑποκείμενα πρὸς τὸν βίον ἡμῖν.

B1. Ο Αριστοτέλης εστιάζει στον ίδιο τον άνθρωπο, τονίζοντας πως ο ίδιος είναι υπεύθυνος για τη στάση ζωής που πρέπει να τηρεί. Η στάση αυτή ακολουθείται από μια κλιμάκωση είναι η εξής:

- ὀρέγεσθαι τῆς ἐπιστήμης δι' ἧς πάντα ταῦτα εὖ θησόμεθα → ο άνθρωπος αρχικά πρέπει να επιζητά εκείνη τη γνώση με την οποία θα ενεργεί με τον κατάλληλο τρόπο, δηλαδή κάνοντας καλή χρήση όλων αυτών των οργάνων που διαθέτει από τη φύση του
- κτᾶσθαι τε αὐτήν → στη συνέχεια πρέπει να προβαίνει στις ενέργειες με τις οποίες θα αποκτήσει αυτή τη γνώση (π.χ. μελέτη, έρευνα κτλ.)
- χρῆσθαι αὐτῇ προσηκόντως → τέλος, πρέπει να χρησιμοποιεί τη γνώση που απέκτησε, αλλά το ζητούμενο είναι να τη χρησιμοποιεί με τον κατάλληλο τρόπο.

Στο σημείο αυτό ο μαθητής παραθέτει την ανάλυση από το βοήθημα του φροντιστηρίου σελ. 12 (Με την κλιμάκωση αυτή δίνεται... σε κάθε έκφραση της ζωής του ανθρώπου)

B2. Ο φανταστικός διάλογος ανάμεσα στον πορθημέα του Κάτω Κόσμου και τον κυνικό φιλόσοφο, Μένιππο από τα Γάδαρα (3ος αι. π.Χ.), ο οποίος, ως συνέπεια του τρόπου με τον οποίο έζησε, δεν έχει ούτε καν τον οβολό που συνηθιζόταν να δίνεται ως αμοιβή του Χάρωνα («δεν μπορείς να πάρεις από όποιον δεν έχει»), παρουσιάζει μια ακραία φιλοσοφική στάση ζωής, η οποία χαρακτηρίζεται από περιφρόνηση για όλα όσα οι περισσότεροι άνθρωποι θεωρούν σημαντικά («κοροΐδευε και περιγελούσε όλους τους επιβάτες, κι ήταν ο μόνος που τραγουδούσε όταν εκείνοι έκλαιγαν!»). Η στάση του Μένιππου συνάδει με την εικόνα του «απόκοσμου» φιλοσόφου που όχι μόνον απέχει από τη ζωή, αλλά και κοροΐδεύει όλα όσα οι άλλοι άνθρωποι θεωρούν σημαντικά.

Παράλληλα, βέβαια, ο Μένιππος προσέφερε στο ταξίδι προς τον Κάτω Κόσμο («και νερό από τη βάρκα έβγαλα, και κουπί τράβηξα») και αντιμετώπισε τον θάνατο με θάρρος («ο μόνος από τους επιβάτες που δεν έκλαιγα») και ως άτομο θεωρείται πως έχει εξασφαλίσει την ελευθερία («έναν άνθρωπο αληθινά ελεύθερο»). Άρα, θα μπορούσε κάποιος να υποστηρίξει ότι η ωφέλεια της φιλοσοφίας έχει μεγιστοποιηθεί σε αυτόν.

Και ο Αριστοτέλης στον Προτρεπτικό αναγνωρίζει ότι όλοι οι άνθρωποι επιθυμούν εφικτά και ωφέλιμα πράγματα και προσπαθεί να δείξει ότι η φιλοσοφία είναι ένα από αυτά. Γι' αυτό προτρέπει να φιλοσοφούμε, γιατί έτσι θα αποκτήσουμε και θα χρησιμοποιήσουμε στον κοινωνικό και πρακτικό βίο ένα σημαντικό αγαθό, τη σοφία. Η σοφία αυτή, όμως, δεν οδηγεί τον φιλόσοφο σε αντιπαράθεση με τον κοινωνικό του περίγυρο και πολύ περισσότερο δεν τον εξωθεί σε αποχή από την κοινωνική ζωή (δεῖ τοίνυν ὀρέγεσθαι τῆς ἐπιστήμης κτᾶσθαι τε αὐτὴν καὶ χρῆσθαι αὐτῇ προσηκόντως), όπως στην περίπτωση του Μένιππου. Ο άνθρωπος κατά τον Αριστοτέλη, οφείλει να επιζητά τη γνώση, μετά να προβαίνει στην απόκτησή της με τελικό ζητούμενο, όμως, την εφαρμογή της και τη σωστή χρήση της (ὀρέγεσθαι - κτᾶσθαι - χρῆσθαι). Σε αυτήν τη γνώση στοχεύει η φιλοσοφία κατά τον Αριστοτέλη και γι' αυτό είναι απαραίτητη κατά τρόπο διττό, εάν θέλουμε να συμμετέχουμε σωστά στις δημόσιες υποθέσεις και να διαμορφώνουμε επωφελώς την ιδιωτική μας ζωή.

B3. 1-Σ, 2-Σ, 3-Σ, 4-Λ, 5-Λ

B4. 1-ε, 2-στ, 3-γ, 4-α, 5-β

Γ1. Αλλά, αν ούτε από τις πράξεις μου πίστεψες πως ήμουν καρδιακός σου φίλος, ούτε από τα λόγια μου μπορείς να καταλάβεις αυτό, πρέπει όμως να νιώσεις όλα εκείνα που είπαν οι στρατιώτες. Γιατί βρισκόσουν εκεί κι άκουγες όσα έλεγαν αυτοί που ήθελαν να με κατακρίνουν. Με κατηγορούσαν δηλαδή στους Λακεδαιμόνιους πως εσένα λογάριαζα περισσότερο από κείνους, και για τον εαυτό τους παραπονιόνταν πως ενδιαφερόμουν πιο πολύ να πηγαίνουν καλά οι δικές σου υποθέσεις παρά οι δικές τους.

Γ2. Οι κατηγορίες που διατύπωναν οι στρατιώτες εναντίον του Ξενοφώντα ήταν ότι έδειχνε μεγαλύτερη εκτίμηση στον Σεύθη παρά στους

Λακεδαιμόνιους. Επιπλέον, ότι ενδιαφερόταν περισσότερο να προχωρούν οι υποθέσεις του Σεύθη παρά οι δικές τους.

Γ3.α. ἡ προθυμίαν → τάς προθυμίας, πολλήν → τάς πολλά, σέ → ὑμᾶς, κατανόησαντας → τόν κατανόησαντα

Γ3.β. κατέπραξας → καταπραχθήσεται, **ἐβούλου** → βουληθήσεται, **γεγένησαι** → γενηθήσεται

ἐδυνάμην → δυνηθήσεται, **μέγιστος** → ὁ μείζων

Γ4.α. **ἐκ τῶν λόγων** → εμπρόθ. της προέλευσης, **πάντας** → κατηγορ. προσδ. στο λόγους, **μοι** → δοτ. προσωπ., **ἔχειν** → ειδ. απαρ. ,αντικ. στο ρ. ἔφασαν, **πολλήν** → επιθ. προσδ. στο προθυμίαν, **ἡδέως** → επιρρ. προσδ. του τρόπου, ἄτιμον → κατηγορ. στο με

Γ4.β. ὅτι σοι ἐκ τῆς ψυχῆς φίλος ἦν → δευτερεύουσα ειδική πρόταση, αντικείμενο στο κατέμαθες.